

SAKSBEHANDLER
Inger Johanne Rystad
Lars Erik Eibak Bru

VÅR REF.
18/00849-3

DERES REF.
18/364

ARK. Forvaltningsarkivet
008.0

INNVALGSTELEFON

DERES DATO

VÅR DATO
21.06.2018

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Regionreformen - Høring av ny forskrift om myndighet etter kulturminneloven og andre oppgaver

Vi viser til Klima- og miljødepartementets høringsbrev av 21. mars d.å.

Noen innledende betraktninger

Riksantikvaren er tilfreds med at utkastet til ny ansvarsforskrift til kulturminneloven materielt i hovedsak gjenspeiler våre tidligere innspill til departementet og at forskriftens struktur er vesentlig omarbeidet og forenklet sammenliknet med eksisterende forskrift.

Vi registrerer at departementet åpner for at oppgaveoverføringen til fylkeskommunene kan skje etappevis dersom ikke tilstrekkelig kompetanse og kapasitet er bygget opp i fylkene innen 2020.

Vi registrerer videre departementets intensjon om en lovendring som vil direkteplassere all myndighet etter kulturminneloven, mens myndigheten etter loven til nå delvis har vært delegert. Både departementet og Riksantikvaren som overordnede kulturminnemyndigheter må imidlertid fortsatt kunne utarbeide instruks og reglement for fylkeskommunen som regional kulturminnemyndighet, i form av utfyllende forskrifter, rundskriv, retningslinjer, veiledere, standarder og maler for saksbehandling, rettsanvendelse og skjønnsutøvelse innenfor alle myndighetsområder, jf. bl.a. rundskriv T-6/89. Dette vil være en forutsetning for en helhetlig nasjonal kulturminnepolitikk, og sikre eiere og andre berørtes rettssikkerhet gjennom en forsvarlig saksbehandling med vekt på likebehandling og forutberegnelighet.

Merknader til forskriftsutkastet

Riksantikvarens merknader følger forskriftsutkastets oppbygging/disposisjon.

§ 1 Definisjoner

Riksantikvaren anbefaler at det klargjøres hvorvidt bestemmelsen gjenspeiler de offisielle navnene til samtlige opplistede museer. Forkortelser som «NTNU» bør etter vår vurdering unngås. Vi vil også påpeke at en alfabetisk oppstilling av de ulike museene innenfor hver kategori, ikke er fullt ut gjennomført.

§ 2 Riksantikvarens myndighet

Riksantikvaren er tilfreds med forslaget i § 2 (1) om å gi Riksantikvaren samme myndighet som fylkeskommunene til å **fastsette særskilt sikringssone** i medhold av kulturminneloven § 6 første ledd siste punktum.

I § 2 (5) er det foreslått at Riksantikvarens myndighet til å fatte vedtak om **midlertidig fredning** etter kulturminneloven § 22 nr. 4 begrenses til kulturminner og kulturmiljøer som er listeført etter § 2 (6). Vi er uenig i dette forslaget, som slik vi vurderer det vil svekke Riksantikvarens rolle som fredningsmyndighet. En naturlig konsekvens av fredningsmyndigheten vil være å også ha myndigheten til å foreta midlertidige fredninger.

Dersom det kun er fylkeskommunene som regional kulturminnemyndighet som skal kunne midlertidig frede et truet kulturminne eller kulturmiljø, vil Riksantikvaren være prisgitt fylkeskommunenes vurderinger av hvilke truete kulturminner som potensielt kan være fredningsverdige. Vi har erfaring med at fylkeskommunene har blitt politisk overprøvd i saker om midlertidig fredning, og at Riksantikvaren derfor har måttet overta saken. Det er svært viktig at Riksantikvaren beholder myndigheten til å fatte vedtak om midlertidig fredning uten begrensninger. Se vår gjennomgang av forskriftsutkastets § 7 under for et konkret forslag om endret forskriftstekst i foreslått § 2 (5) for å fange opp dette.

Med bakgrunn i bl.a. fredningsstrategien har Riksantikvaren de seneste årene tatt nye grep for å styrke sin autonome posisjon som fredningsmyndighet, bl.a. gjennom krav til fylkeskommunen om vurdering av et potensielt fredningsobjekt opp mot fredningsstrategiens prioriterte temaer, krav om framdrift i fredningssaken, vurdering av objektets tekniske tilstand, osv. Alle fredningsforslag fra fylkeskommunene avklares nå med Riksantikvaren på et tidlig stadium i prosessen, for å forhindre at fylkeskommunene bruker ressurser på å forberede fredningssaker som Riksantikvaren ikke ønsker å ferdigstille. En tidlig avklaring gir bedre forutsigbarhet for eiere og brukere av objekter som vurderes fredet.

Etter Riksantikvarens vurdering bør det fortsatt være Riksantikvaren som fredningsmyndighet som sørger for **tinglysing av fredningsvedtak** i medhold av kulturminneloven § 22 nr. 5. Se vår gjennomgang av forskriftsutkastets § 7 under for et konkret forslag om endret forskriftstekst i foreslått § 2 (5) for å fange opp dette.

Forslaget til kriterier for **listeføring av kulturminner og kulturmiljøer** i § 2 (6) bygger på Riksantikvarens tidligere innspill til departementet. Vi foreslår noen justeringer av både den innledende teksten og av kriteriene. Vi foreslår at myndigheten til å listeføre løsrives fra begrepet «særlig nasjonal verdi» Dette fordi en slik kobling kan gi et uheldig og feilaktig inntrykk av at de kulturminnene og kulturmiljøene Riksantikvaren skal forvalte har en større verdi enn de som skal forvaltes regionalt. Vi foreslår også en innledende tekstendring for å få tydeligere fram at listeføringen innebærer en *mulighet* for Riksantikvaren til å opprettholde forvaltningsansvaret for visse kulturminner og kulturmiljøer. Det skal gjøres et *utvalg* av kulturminner og kulturmiljøer som Riksantikvaren skal ha forvaltningsansvaret for, basert på de opplistede kriteriene.

Vi ser også et behov for å justere noe på utformingen av kriteriene for å gjøre dem mer anvendelige/dekkende også for arkeologiske kulturminner. Formålsbestemmelsen i kulturminneloven § 1 peker på det nasjonale ansvaret for å ta vare på kulturminner og kulturmiljøer som vitenskapelig kildemateriale. Høringsutkastets forslag til kriterier dekker

ikke utvetydig dette hensynet. Riksantikvaren foreslår derfor at vitenskapelig betydning tas inn som et kriterium i tillegg til de som allerede inngår i oppstillingen. Vi foreslår dessuten at det foreslåtte kriterium a) splittes i to, og at «teknisk ekspertise» erstattes av det mer nøytrale «særskilt kompetanse». Rekkefølgen representerer ingen prioritering av kriterienes innbyrdes viktighet/betydning.

Vi foreslår følgende justerte tekst i § 2 (6):

Riksantikvaren har myndighet til å definere hvilke kulturminner og kulturmiljøer som Riksantikvaren skal ha forvaltningsansvaret for. Dette gjelder kulturminner og kulturmiljøer som

- a) er særlig viktige for landets kulturhistorie*
- b) betraktes som viktige nasjonale symboler*
- c) er knyttet til statsmakten og til utøvelsen av statlige funksjoner som er sentrale for landet*
- d) Norge har et internasjonalt ansvar for å bevare*
- e) har særlig vitenskapelig betydning, eller*
- f) det kreves særskilt kompetanse å forvalte*

Til den foreslåtte **grupperingen av listeførte kulturminner** på s. 15 i høringsnotatet, vil vi påpeke at følgende kategorier mangler; verdensarv, kulturmiljø, landskap og etterreformatoriske arkeologiske kulturminner. Vi vil også foreslå at begrepet «bygninger» i gruppe 1, 2, 3 og 4 erstattes av begrepet «byggverk og anlegg» som benyttes i bl.a. kulturminneloven § 15. Dette for at listeførte kulturminner også skal omfatte hager, parker, grøntområder mv.

Det åpnes for listeføring av objekter både med et formelt vern etter kulturminneloven og av ikke-fredete objekter der Riksantikvarens rådgiverrolle skal videreføres, f.eks. de kongelige eiendommene. I forskriftsutkastets § 2 (5) første punktum gis Riksantikvaren forvaltningsmyndighet, herunder dispensasjonsmyndighet, for listeførte kulturminner og kulturmiljøer. Bestemmelsens ordlyd kan gi inntrykk av at Riksantikvarens forvaltningsmyndighet gjelder samtlige listeførte kulturminner og kulturmiljøer, uavhengig av deres vernestatus. For å forhindre en slik misforståelse bør ordet «fredete» innarbeides før ordet «kulturminner» i foreslått § 2 (5) første punktum.

Riksantikvaren har følgende forslag til **prosess for listeføring** for å sikre et mest mulig forutsigbart system: Riksantikvaren sender forslag om listeføring av et kulturminne eller kulturmiljø, eller om fjerning fra listen av det samme, på høring til eier, berørt fylkeskommune og kommune (for arkeologiske kulturminner og skipsfunn også relevante museer/evt. NIKU). Fylkeskommunen bør dessuten gis anledning til å komme med forslag overfor Riksantikvaren både om ny listeføring og om fjerning av kulturminner/kulturmiljøer fra listen, ut fra vurdering av egen kapasitet og kompetanse, eller ut fra en vitenskapelig begrunnelse mv. På denne måten ivaretas listeføringen som et dynamisk verktøy. Forvaltningsmuseene og NIKU vil kunne fremme sine forslag om endring av listen gjennom fylkeskommunene. For at listen ikke skal bli statisk, bør det foretas en jevnlig gjennomgang av objektene som inngår. En beslutning om å listeføre et kulturminne eller kulturmiljø, eller om å fjerne slike fra listen, vil etter vår vurdering være prosessledende, ikke et enkeltvedtak som kan påklages. Listen bør for øvrig være offentlig tilgjengelig, f.eks. gjennom Riksantikvarens nettsider.

Riksantikvaren ser det som både uhensiktsmessig og tungvint at **listeførte kulturminner som står på automatisk fredet grunn** forvaltes av to instanser – både Riksantikvaren og

fylkeskommunen, f.eks. en listeført kirke på en middelalderkirkegård. Riksantikvaren bør i slike saker gis forvaltningsansvaret for helheten, ikke minst for å sikre forutsigbarhet og ryddighet i forhold til eiere og andre berørte.

Riksantikvaren foreslår at direktoratet i forskriften gis myndighet til å definere hvilke kulturminner, kulturmiljøer og landskap som er av nasjonal verdi. Vi viser i denne forbindelse til Regionalmeldingen (Meld. St. 22 (2015 -2016)) hvor det understrekes at ved overføring av oppgaver og funksjoner på kulturminnefeltet fra Riksantikvaren til folkevalgt regionalt nivå skal Riksantikvaren beholde førstelinjeansvaret for enkelte saksområder og objekter av *vesentlig nasjonal verdi* som er viktige for en samlet og enhetlig oppfølging av nasjonal politikk. Det heter videre i meldingen at ved overføringen av de foreslåtte oppgavene til regionalt nivå vil Riksantikvaren bli mer rendyrket i rollen som *nasjonal kulturminnemyndighet med ansvar for overordnede faglige prioriteringer og satsingsområder*. Stortinget har sluttet seg til en slik overordnet rolle for Riksantikvaren, jf. komiteens innstilling. En forskriftsfesting vil i tråd med regionalmeldingens forutsetninger klargjøre Riksantikvarens overordnede rolle i forhold til regional kulturminnemyndighet når det gjelder å fastslå hvilke kulturminner og kulturmiljøer som er aktuelle for fredning etter kulturminneloven. Videre vil det gi en forankring for direktoratets fortsatte arbeid med prosjekter som f.eks. landskap av nasjonal verdi, KULA og NB!-registeret. Vi foreslår følgende ordlyd i ny § 2 (7):

Riksantikvaren har myndighet til å definere hvilke kulturminner, kulturmiljøer og landskap som er av nasjonal verdi.

Som nevnt i våre innledende merknader, forutsetter vi at **Riksantikvaren som overordnet kulturminnemyndighet** fortsatt vil kunne utarbeide instruks og reglement for fylkeskommunen som regional kulturminnemyndighet. For å understreke og tydeliggjøre dette, foreslås følgende ordlyd i ny § 2 (8):

Riksantikvaren har myndighet til å gi utfyllende retningslinjer om forvaltningen av denne forskrift.

Selv om departementet i høringsnotatet påpeker at forvaltningen av **kirkene** ikke utgjør en del av den aktuelle høringen, inviteres det til å gi innspill om den framtidige forvaltningen av kirkene som kulturminner. Riksantikvaren ser det ikke som aktuelt å komme med konkrete forslag om dette temaet nå, fordi det foreløpig ikke har vært noen inngående dialog med kirken om dette, heller ikke internt i kulturminneforvaltningen. Vi ser det isteden som naturlig at temaet kirken som kulturminne drøftes i den kommende Stortingsmeldingen om kulturminnepolitikken. Riksantikvaren vil imidlertid presisere at vårt tidligere forslag til departementet om nye fredningshjemler for kirkene står fast. Nye fredningshjemler for kirkene vil være svært viktig i og med at de til nå gjeldende bestemmelsene om vern i kirkeloven/kirkerundskrivet faller bort. Vi henstiller til departementet om å følge opp vårt forslag om nye fredningshjemler for kirkene så snart som mulig.

Riksantikvaren må beholde ansvaret for oppføring på **lista over verneverdige fartøy**, etter innspill fra fylkeskommunene, jf. Sjøfartsdirektoratets forskrift om særlige regler for skip som er vernet eller fredet og fører flere enn 12 passasjerer, § 1, der dette forutsettes.

§ 3 Fylkeskommunens myndighet

Forslaget i § 3 (2) om å gi fylkeskommunene **dispensasjonsmyndigheten etter kulturminneloven § 8 annet ledd** (uforutsette funn ved lovlig arbeid) bryter med

Riksantikvarens innspill til departementet. Grunnlaget for direktoratets strenge praksis i slike saker skyldes at vi har vurdert uforutsette funn opp mot kvaliteten på det arkeologiske registreringsarbeidet i området – hvis vi vurderer at det burde ha vært gjort en bedre jobb i registreringsfasen, har vi ikke anvendt kulturminneloven § 8 annet ledd. Isteden har behovet for arkeologisk granskning blitt fanget opp gjennom f.eks. en sikringsgraving bekostet av kulturminneforvaltningen og gjennomført så hurtig at det lovlig igangsatte tiltaket forsinkes i minst mulig grad. Det ligger en fare for manglende forutberegnelighet for tiltakshaver, kanskje også en fare for manglende rettssikkerhet og myndighetsmisbruk, i at samme instans som har forestått den arkeologiske registreringen og avgjort om undersøkelsesplikten er oppfylt, også skal vurdere om det er grunnlag for å fatte dispensasjonsvedtak etter kulturminneloven § 8 annet ledd. Riksantikvaren vil derfor igjen foreslå at dispensasjonsmyndigheten etter kulturminneloven § 8 annet ledd beholdes hos Riksantikvaren.

Forskriftsutkastet skiller i liten grad mellom myndigheten etter **kulturminneloven § 11 første ledd pkt. a (registrere mv) og pkt. b (granske mv)**. I § 3 (2) er det foreslått å gi fylkeskommunene *generell* myndighet etter § 11 i saker som gjelder automatisk fredete kulturminner. Etter Riksantikvarens syn bør fylkeskommunenes myndighet begrenses til kulturminneloven § 11 første ledd pkt. a om arkeologiske registreringer mv. Dette bør presiseres i bestemmelsens ordlyd. Myndigheten til å utføre arkeologiske granskinger, bør reserveres for museene. I tillegg skal NIKU på oppdrag fra Riksantikvaren utføre granskinger av nærmere definerte kulturminner fra middelalderen, jf. forskriftsutkastet § 9 første ledd pkt. c.

Dersom vårt forslag om å begrense fylkeskommunenes myndighet til kulturminneloven § 11 første ledd pkt. a gis gjennomslag, bør foreslått § 3 (3) om permanent **videreføring av dagens forsøksordning** strykes som overflødig. Dette fordi det i så fall vil følge av foreslått § 3 (2) at fylkeskommunen i enkle, nærmere fastsatte tilfeller vil kunne foreta «utvidete registreringer», men ikke «begrensete granskinger» som foreslått i ordlyden i § 3 (3). Den nærmere beskrivelsen/presiseringen av hvilket handlingsrom fylkeskommunen har i slike tilfeller, bør framgå av retningslinjer/veileder.

Riksantikvaren slutter seg ellers til forslaget i § 3 (4) om å videreføre dagens system hvor funn av løse kulturminner etter kulturminneloven § 13 annet ledd meldes til fylkeskommunene, ikke til museene. **Melding om funn av løse kulturminner** har en klar kobling til fylkeskommunenes myndighet til å registrere automatisk fredete kulturminner.

I forskriftsutkastets § 3 vises det i (2) og (5) til «§ 2 sjette ledd andre punktum». For tydelighetens skyld bør det vurderes å innlede ordlyden med «denne forskrift». Dette for å unngå at ordlyden forveksles med en henvisning til kulturminneloven.

§§ 5 og 6 Museenes myndighet

Riksantikvaren er uenig i departementets forslag om å la den geografiske ansvarsfordelingen mellom museene fastsettes gjennom avtaler framfor å videreføre dagens forskriftsfesting av dette forhold.

De klare og entydige grensene for **museenes geografiske ansvarsområde** er et stort fortrinn for norsk arkeologi. De geografiske grensene for hvilke institusjoner som har ansvaret for å gjennomføre arkeologiske granskinger av automatisk fredete kulturminner og skipsfunn har, med få unntak, vært stabile i mange tiår. Det samme gjelder hvilke institusjoner som forvalter statens eiendomsrett til løse kulturminner. Dette har gjort at institusjonene har kunnet bygge

opp «komplette» samlinger (herunder dokumentasjonsmateriale) for faste geografiske områder, på en måte som er så godt som unik i Europa. Med få unntak er alle løse kulturminner fra én kommune samlet ved ett museum. En slik ordning sikrer lett tilgang til kildematerialet og gode betingelser for forskning og formidling. Riksantikvaren mener at utgravings- og samlingsansvaret bør videreføres med de samme geografiske grensene mellom museene som i dag. En åpning for å endre den geografiske ansvarsfordelingen gjennom avtale, vil kunne få uheldige konsekvenser for innsamling, forskning, formidling og forvaltning av kildematerialet.

Forvaltningsmuseenes rolle som faglige rådgivere ovenfor fylkeskommunene i dispensasjonssaker etter 2020 vil også forringes dersom det gjøres endringer i den geografiske ansvarsfordelingen nå.

Når Klima- og miljødepartementet viser til sin manglende formelle instruksjonsmyndighet overfor museene, vil vi påpeke at museenes myndighetsrolle er foreslått videreført i den nye forskriften, og at den geografiske ansvarsfordelingen mellom dem pr. i dag er forskriftsfestet i gjeldende ansvarsforskrift. Riksantikvaren anmoder Klima- og miljødepartementet om å ta et initiativ overfor Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet som overordnede myndigheter for de respektive museene, med sikte på at forskriftsfestingen av den geografiske ansvarsfordelingen mellom museene videreføres.

Riksantikvaren er uenig i forslaget om at ansvaret for **gransking av skipsfunn** skal deles mellom sjøfartsmuseene, universitetsmuseene og NIKU etter hvorvidt funnet befinner seg under eller over vann. Det foreligger i dag ingen klar definisjon av «under vann». Gjelder det f.eks. regulerte vassdrag, områder som ligger tørrlagt ved fjære sjø, eller områder som er tørrlagt som følge av spunting eller annen menneskelig aktivitet? Hva med skipsfunn som ligger delvis på land og delvis under vann?

Departementet begrunner endringsforslaget med et ønske om å forenkle og skape en mer oversiktlig situasjon enn i dag. Etter Riksantikvarens vurdering må disse hensynene stå tilbake for forslagets negative konsekvenser. Forslaget vil etter vårt syn føre til en enda mer uoversiktlig situasjon enn dagens ordning. Arkeologisk gransking av skipsfunn har de siste ti årene ofte foregått i tilknytning til store byggeprosjekter i de største byene. Tidspress og smidighet er svært viktige faktorer for å få gjennomført slike utgravinger raskt og effektivt. Forslaget åpner for å dele inn utgravingsansvaret basert på deponielement og plassering. Man risikerer å havne i en situasjon der tre forskjellige aktører er inne i det samme området for å grave samme type kulturminne. Dette er ikke forenkling. En oppsplitting vil virke særlig negativt for kompetansen som er bygget opp ved Norsk Maritimt Museum. Denne institusjonen er i dag ledende på utgraving, dokumentasjon og konservering av skipsfunn, som følge av de senere års store utgravinger i Oslo. Utgraving av skipsfunn er i dag, og forventes også i framtiden, å være et begrenset forvaltningsområde, som krever spesialkompetanse knyttet til dokumentasjon og ivaretagelse av funn, og hvor investeringskostnadene knyttet til innkjøp av utstyr er høye.

For de institusjonene som har ansvar for å grave skipsfunn under vann, er erfaringen med å grave skipsfunn på land svært relevant for forståelsen av og kunnskapen om denne kulturminnekategorien. En oppsplitting av dagens forvaltningsansvar og en ny ansvarsinndeling ut fra kulturminnets beliggenhet framfor type kulturminne vil etter Riksantikvarens oppfatning verken være faglig forsvarlig eller hensiktsmessig. Institusjonene som foreslås tillagt et nytt ansvar for skipsfunn er Kulturhistorisk museum, Arkeologisk museum i Stavanger, Universitetsmuseet i Bergen og NIKU. Disse institusjonene har i dag

begrenset kompetanse og kapasitet til å ivareta et slikt nytt ansvarsområde, og heller ikke særskilte forskningsinteresser innenfor tidsperioden. Det antas at tilfanget av årlige forvaltningsgranskinger vil være lite.

Forslaget vil kunne medføre at resultatene fra utgravingene splittes ytterligere opp. Dette vil vanskeliggjøre tilgangen til samlede oversikter over skipsfunn som et viktig kunnskapsgrunnlag for forskning og formidling.

I forskriftsutkastets § 12 (2) foreslås det at sjøfartsmuseenes skal ivareta statens eiendomsrett til skipsfunn. Dette vil medføre at de institusjoner som i forskriftsutkastets § 5 (2) foreslås å få myndighet til å grave ut skipsfunn på land, må overføre funnet til rett sjøfartsmuseum etter utgraving. Samme prinsipp gjelder i dag for NIKUs middelalderutgravinger, der universitetsmuseene har arkivansvar for og eiendomsrett til funn. Riksantikvaren vil advare mot en tilsvarende to-delning for skipsfunn; en slik ordning vil innebære utfordringer i forhold til bl.a. innsamlingspolitikk og forskningsmuligheter.

Riksantikvaren foreslår at sjøfartsmuseenes ansvar for å ivareta statens eiendomsrett til skipsfunn videreføres, samtidig som disse museene også gis ansvaret for utgraving og dokumentasjon av skipsfunn både under og over vann, uansett skipsfunnets alder og deponielement, jf. kulturminneloven § 14. Ved dette skapes et reelt forenklet og mer oversiktlig system, samtidig som forsknings- og fagmiljøet på området styrkes.

Departementet har flere steder i **høringsnotatet understreket at NIKU ikke er tiltenkt noen selvstendig myndighetsrolle etter forskriften**, men kun skal utføre nærmere spesifiserte oppgaver knyttet til automatisk fredete kulturminner fra middelalder. Av foreslått § 5 (1) siste punktum framkommer det at universitetsmuseenes myndighet etter kulturminneloven §§ 11 og 13 første ledd ikke gjelder for spesifiserte automatisk fredete kulturminner fra middelalder. Lest i sammenheng med ordlyden i foreslått § 9 punkt c) som fastsetter NIKUs oppgaver ved gjennomføring av arkeologiske utgravinger mv for denne kategorien kulturminner, er det lett å oppfatte foreslått § 5 (1) siste punktum som en motsetningsvis beskrivelse av en myndighetsrolle for NIKU når det gjelder de spesifiserte automatisk fredete kulturminnene fra middelalder. For å unngå en slik misforståelse, vil vi foreslå at siste punktum i forskriftsutkastets § 5 (1) strykes. Etter vår oppfatning er den aktuelle setningen ikke nødvendig for å avgrense rollefordelingen mellom universitetsmuseene og NIKU.

§ 7 Underretningsplikt

Det er etter Riksantikvarens vurdering nødvendig å forskriftsfeste at utøvende instans plikter å gi en rask tilbakemelding til fylkeskommunen eller Riksantikvaren som rette forvaltningsmyndighet om resultatet av arkeologiske granskinger, både granskinger utløst av dispensasjonsvedtak og forskningsinitierte utgravinger, i tillegg til sikringstiltak. Riksantikvaren foreslår at det i forskriftens § 7 (1) innarbeides et nytt annet punktum med følgende ordlyd:

Forvaltningsmuseene og NIKU skal underrette rette forvaltningsmyndighet om resultatet av gransking foretatt av automatisk fredete kulturminner eller skipsfunn, eller sikringstiltak på samme, snarest mulig og senest innen tre uker etter at granskningen eller sikringstiltaket er avsluttet.

Denne generelle formuleringen vil overflødiggjøre forskriftsutkastets § 11 (2) og (3) siste setning, som dermed foreslås strøket.

Riksantikvaren anser at foreslått § 7 (2) om departementets avgjørelsesmyndighet i saker hvor det er tvilsomt hvem som har myndighet, vil passe bedre som en egen bestemmelse i forskriften, framfor å inngå under overskriften «Underretningsplikt» i foreslått § 7.

I forskriftsutkastets § 7 (3) foreslår departementet å opprettholde dagens ordning hvor Riksantikvaren kan beslutte å overta saker dersom fylkeskommunen vil fatte vedtak i strid med faglige tilrådninger. Riksantikvaren anser dette som en svært viktig og helt nødvendig bestemmelse for å sikre kulturminner av nasjonal og vesentlig regional betydning. Forslaget åpner ikke opp for å innhente enkeltsaker ut over dette.

Ordlyden i foreslått § 7 (3) første punktum viser til «saker som er av nasjonal eller vesentlig regional betydning». Teksten viser tilsynelatende til *sakens* størrelse og betydning. En slik forståelse vil etter Riksantikvarens vurdering være feilaktig. I gjeldende ansvarsforskrift § 3 Samarbeidsplikt mv. annet ledd vises det til saker hvor «nasjonale verneverdier» berøres, og vi antar at foreslått § 7 (3) er tenkt å videreføre og tydeliggjøre dagens hjemmelsgrunnlag på dette punkt. Det er *kulturminnenes* verdi/interesse som er det sentrale for vurderingen, ikke *sakens* størrelse og betydning som sådan. Vi vil derfor foreslå følgende nye ordlyd i forskriftsutkastets § 7 (3) første punktum:

Dersom fylkeskommunen i saker som berører kulturminner eller kulturmiljøer av nasjonal eller vesentlig regional verdi vil fatte et vedtak som er i strid med de faglige tilrådninger i saken, skal Riksantikvaren underrettes.

Muligheten for Riksantikvaren til å overta saker må sees i sammenheng med muligheten for listeføring av kulturminner og kulturmiljøer som Riksantikvaren skal ha forvaltningsansvaret for i foreslått § 2 (6). Listen er forutsatt å være dynamisk ved at det etter en forutgående prosess både kan tilføyes og fjernes objekter fra listen.

Etter Riksantikvarens syn er imidlertid muligheten for å hente inn enkeltsaker som det åpnes for i foreslått § 7 (3), for snever. Vi viser i den forbindelse til vår uttalelse til ekspertutvalgets rapport hvor vi bl.a. påpekte at, sitat: «...Riksantikvaren er som direktorat for kulturminneforvaltning ansvarlig for at den nasjonale kulturminnepolitikken blir gjennomført. I den forbindelse er det viktig at direktoratet har de nødvendige virkemidler for å utøve dette ansvaret.»

Det vil f.eks. kunne oppstå situasjoner hvor fylkeskommunen har en dobbeltrolle som både regional utviklingsaktør og kulturminnemyndighet, og hvor denne dobbeltrollen er egnet til å skape usikkerhet om fylkeskommunens faglige habilitet og uavhengighet. Både her og i andre spesielle tilfeller vil det være viktig at direktoratet, med sitt overordnede ansvar for at den nasjonale kulturminnepolitikken blir gjennomført, har mulighet til å hente inn enkeltsaker når primært nasjonale verdier er truet, sekundært når *vesentlige* nasjonale verdier er truet.

Vi foreslår derfor ny § 7 (4):

Primært forslag:

Riksantikvaren kan hente inn saker fra fylkeskommunen når nasjonale kulturminneverdier er truet.

Sekundært forslag:

Riksantikvaren kan hente inn saker fra fylkeskommunen når vesentlige nasjonale kulturminneverdier er truet.

§ 7 (3) og (4) må nedfelles i § 2 (2) og (5) om Riksantikvarens myndighet.

Vi foreslår følgende endringer her:

§ 2 (2)

Riksantikvaren har myndighet etter kulturminneloven §§ 8 og 14 andre ledd når saken gjelder hhv. automatisk fredete kulturminner og skipsfunn som nevnt i sjette ledd andre punktum. Riksantikvaren har samme myndighet ved innhenting av saker etter denne forskrift § 7 (3) og (4).

§ 2 (5)

Riksantikvaren har myndighet etter kulturminneloven §§ 14a tredje ledd, 15a, 19 tredje ledd, 20 tredje ledd og 22a andre ledd når saken gjelder fredete kulturminner og kulturmiljøer som nevnt i sjette ledd andre punktum. Riksantikvaren har samme myndighet ved innhenting av saker etter denne forskrift § 7 (3) og (4). Riksantikvaren har myndighet etter kulturminneloven §§ 16 til 18 samt 21, når saken gjelder fredete kulturminner og kulturmiljøer som nevnt i sjette ledd andre punktum. Riksantikvaren kan gi samtykke i alle saker etter kulturminneloven § 17 første ledd andre punktum, gi tilskudd etter kulturminneloven § 17 andre ledd, forlenge fristen etter kulturminneloven § 18 første ledd tredje punktum, fatte vedtak om midlertidig fredning etter kulturminneloven § 22 nr. 4 og skal sørge for tinglysing etter kulturminneloven § 22 nr. 5.

§ 8 Prosjektplan og budsjett

Forskriftsutkastet gir ikke NIKU myndighetsansvar for noen bestemmelser i kulturminneloven. Isteden legges det opp til at NIKU skal få oppdrag fra Riksantikvaren; NIKU nevnes i forskriftsutkastets § 9 pkt. c som gjennomførende instans for utgravinger mv. av spesifiserte kulturminner fra middelalder.

I forskriftsutkastets § 8 heter det at forvaltningsmuseene og NIKU **skal** gi sin tilråding i dispensasjonssaker. I dag fungerer forvaltningspraksis slik at forvaltningsmuseene sender sine tilrådinger (i de fleste saker) til Riksantikvaren som vurderer både museenes og fylkeskommunene tilrådinger før det fattes dispensasjonsvedtak. Forvaltningsmuseene¹ dekker selv dette arbeidet over egne budsjetter. NIKU har pr. i dag ingen egen finansiering til å dekke slike tilrådinger. Derfor dekker Riksantikvaren årlig kostnadene til NIKUs tilrådinger over post 21. Riksantikvarens egne ansatte har høy kompetanse på middelalderbyer, middelalderske kirkegårder, klostre, befestninger m.m. På bakgrunn av dette, og begrensede økonomiske midler, har Riksantikvaren i hovedsak kun bedt om faglige tilrådinger fra NIKU i saker der det er behov for å stille vilkår om arkeologisk gransking/overvåking.

Ved en overføring av dispensasjonsmyndigheten til fylkeskommunen må det sikres at vedtakene fattes på et betryggende faglig grunnlag. Dette kan bare gjøres ved at fylkeskommunene får faglige tilrådinger fra forvaltningsmuseene og NIKU.

Forskriften sier ingenting om hvor omfattende en slik tilråding skal være. Riksantikvaren anser at det må være mulig å rigge systemer som sørger for at en tilråding kan gjøres enkel, særlig hvor det skal graves svært grunt eller i eksisterende grøfter/utsjaktede områder. Det bør utarbeides veiledningsmateriell som gir klare føringer for nivået på tilrådinger i ulike tilfeller/situasjoner. For å sikre leveransen av nødvendige faglige tilrådinger til

¹ Sjøfartsmuseene får noe tilskudd over post 70 til å dekke slikt arbeid.

fylkeskommunene, er det nødvendig at departementet avklarer finansieringen av ordningen med museene og NIKU.

I foreslått § 8 siste punktum heter det at ved tillatelse etter kulturminneloven § 8 fjerde ledd kan **prosjektplan og forslag til budsjett utstå til gjennomføring av planen**. Dette kan være uheldig da prosjektplanen ofte vil fungere som et viktig grunnlag for vilkårsfastsettelsen, og tidlige antydninger om budsjettkostnader vil være viktig for tiltakshaver mht. forutsigbarhet. Dersom kunnskap om kostnader kommer for sent inn i prosessen, kan en planlegging som er kommet langt, i verste fall måtte skrinlegges. Dersom det er ønskelig fra tiltakshavers side, bør fylkeskommunen, i kontakt med aktuelt forvaltningsmuseum/NIKU, være pliktig til å utarbeide et kostnadsanslag/foreløpig budsjett for arkeologisk gransking.

§ 9 Gjennomføring av arkeologiske utgravinger mv

Riksantikvaren vil henstille til at **opplistingen av kulturminnekategorier** der NIKU har nærmere definerte oppgaver i foreslått § 9 pkt. c så langt mulig tilsvarende opplistingen av automatisk fredete kulturminner i kulturminneloven § 4, for å hindre misforståelser. Dermed bør «bygrunn» erstattes med lovens «byanlegg». I listen over kulturminnekategorier bør også «klosteranlegg» og «kirkegårder» inkluderes.

§ 10 Gjennomføring av arkeologiske registreringer mv.

Riksantikvaren vil påpeke at ettersom den foreslåtte bestemmelsen består av kun ett ledd, er det ikke nødvendig med nummerering som foreslått, jf. foreslått § 6 som også består av kun ett ledd, og hvor nummereringen er utelatt.

§ 11 Gjennomføring av forskningsinitierte utgravinger og sikringstiltak

Riksantikvaren foreslår at bestemmelsens overskrift endres til ordlyden over. Som nevnt ovenfor foreslår vi å flytte underretningsplikten om gjennomførte utgravinger og sikringstiltak til et forskriftens § 7 (1), nytt annet punktum.

Vi vil henstille til at **opplistingen av kulturminnekategorier** der NIKU har nærmere definerte oppgaver i foreslått § 11 (3) så langt mulig tilsvarende opplistingen av automatisk fredete kulturminner i kulturminneloven § 4, for å hindre misforståelser. Dermed bør «bygrunn» også her erstattes med lovens «byanlegg». I listen over kulturminnekategorier bør også «klosteranlegg» og «kirkegårder» inkluderes.

Behov for forskriftsfesting av krav om et nasjonalt kulturminneregister

Et nasjonalt kulturminneregister med autoritative data vil utgjøre en sentral del av en kunnskapsbasert kulturminneforvaltning og vil være en forutsetning for effektiv forvaltning/saksbehandling/planlegging/videreutvikling på alle nivå innenfor kulturminneforvaltningen. Ønsket om et forskriftsfestet nasjonalt kulturminneregister er forankret både i RA 2020 og i Digitaliseringsstrategien.

Et nasjonalt register vil, i motsetning til et regionalisert registersystem, sikre likebehandling av registreringer, standardisering av skjema mv. og gi grunnlag for en likeartet vurdering av kulturminner og kulturmiljøer. I en regionalisert kulturminneforvaltning vil det være svært krevende å opprettholde en enhetlig og forutsigbar saksbehandling uten krav om et nasjonalt kulturminneregister. Et nasjonalt kulturminneregister vil kunne ivareta forvaltningens behov

på alle nivå, fra stat til kommune; både registrering, standardisering, deling og gjenbruk av data.

Et kulturminneregister vil også ivareta en rekke andre hensyn. For eksempel vil det gi grunnlag for forskning, gi tilgang til informasjon om kulturminner og dermed utløse potensial for kunnskapsoppbygging, innovasjon og næringsutvikling, og generelt sikre transparens.

Etter Riksantikvarens syn bør det i ansvarsforskriften til kulturminneloven fastsettes at det skal etableres et nasjonalt kulturminneregister, og at Riksantikvaren gis myndighet til å gi nærmere regler om dette, herunder fastsette hvem som skal forvalte dataene i databasen, og hvilke instanser som er pliktige til å registrere informasjon.

På denne bakgrunn foreslår vi derfor ny § 13 i forskriften:

Det skal etableres et nasjonalt kulturminneregister. Riksantikvaren kan gi nærmere regler om dette.

Avsluttende kommentar

Riksantikvaren slutter seg til departementets avsluttende synspunkter i høringsnotatet om at det ikke er gitt at de 11 nye fylkeskommunene totalt sett vil kunne utføre de overførte forvaltningsoppgavene med samme antall **årsverk** som Riksantikvaren i dag bruker på de samme oppgavene. Fylkeskommunene står overfor en viktig oppgave når det gjelder å oppbemanne kulturminnefeltet. Det er viktig at Kommunal- og moderniseringsdepartementet følger opp med en finansieringsmodell som understøtter fylkeskommunenes nye oppgaver innenfor kulturminneforvaltningen.

Når det gjelder **tilskudd** viser vi til vårt tidligere innspill til ekspertutvalgets rapport. Riksantikvaren har ansvar for at nasjonale mål for kulturminnepolitikken gjennomføres. En fordeling av tilskuddsmidlene basert på behovsanalyser med et nasjonalt perspektiv, gir mulighet til god og målrettet styring av midlene. Da kan også nasjonale satsinger på utvalgte tema gjennomføres eller akutte behov for innsats imøtekommes. Et sentralt virkemiddel for å kunne fylle rollen som overordnet kulturminnemyndighet er at Riksantikvaren har ansvar for tilskuddsforvaltning på overordnet nasjonalt nivå.

Vedlagt følger en kopi av forslaget til ny ansvarsforskrift med samtlige av Riksantikvarens **forslag til endringer/justeringer av forskriftsteksten innarbeidet som korrektur.**

Vennlig hilsen

Jørn Holme
riksantikvar

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg: 1

<Forskrift om myndighet mv etter kulturminneloven <dato[nr]>

Fastsatt dato xx og nr. xx av Klima- og miljødepartementet med hjemmel i kulturminneloven § 28 og forvaltningsloven § 28 fjerde ledd, jf. kgl. res. dato xx. 2018.

§ 1 Definisjoner

I forskriften menes med

a) universitetsmuseene:

Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger
NTNU Vitenskapsmuseet
Universitetsmuseet i Bergen, Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo, Kulturhistorisk museum
Tromsø Museum – Universitetsmuseet

b) sjøfartsmuseene:

Bergens Sjøfartsmuseum
Norsk Folkemuseum, avdeling Norsk Maritim Museum
NTNU Vitenskapsmuseet
Museum Stavanger, avdeling Stavanger maritime museum
Tromsø Museum – Universitetsmuseet

c) forvaltningsmuseene:

universitetsmuseene og sjøfartsmuseene

d) NIKU:

Norsk institutt for kulturminneforskning

§ 2 Riksantikvarens myndighet

(1) Riksantikvaren har myndighet etter kulturminneloven §§ 4 til 6, § 9 andre ledd fjerde punktum, § 10 første ledd og § 11 i saker som gjelder automatisk fredete kulturminner.

(2) Riksantikvaren har myndighet etter kulturminneloven §§ 8 og 14 andre ledd når i saker som gjelder automatisk fredete kulturminner og skipsfunn som nevnt i sjette ledd andre punktum. Riksantikvaren har samme myndighet ved innhenting av saker etter denne forskrift § 7 (3) og (4). Riksantikvaren har også myndighet etter § 14 andre ledd i saker som gjelder skipsfunn som nevnt i sjette ledd andre punktum.

(3) Riksantikvaren har myndighet til å gi tillatelse etter kulturminneloven § 8 første ledd til forskningsinitierte granskinger gjennomført av andre enn rette myndighet etter denne forskrift.

(4) Riksantikvaren har myndighet etter § 12 andre ledd, § 13 første og tredje ledd, § 14 fjerde ledd, § 15, § 19 første og andre ledd og § 22a første ledd. Riksantikvaren har i tillegg myndighet etter §§ 14a, § 23 første ledd og § 23 c i saker som gjelder båter.

(5) Riksantikvaren har myndighet etter kulturminneloven §§ 14a tredje ledd, ~~§§ 15a og 16 til 18, § 19 tredje ledd, § 20 tredje ledd, § 21, § 22 nr. 4~~ og § 22 a andre ledd når saken gjelder fredete kulturminner og kulturmiljøer som nevnt i sjette ledd andre punktum. Riksantikvaren har samme myndighet ved innhenting av saker etter denne forskrift § 7 (3) og (4). Riksantikvaren har myndighet etter kulturminneloven §§ 16 til 18 samt 21, når saken gjelder fredete kulturminner og kulturmiljøer som nevnt i sjette ledd andre punktum. Riksantikvaren kan gi samtykke i alle saker etter kulturminneloven § 17

første ledd andre punktum, gi tilskudd etter kulturminneloven § 17 andre ledd og forlenge fristen etter kulturminneloven § 18 første ledd tredje punktum, fatte vedtak om midlertidig fredning etter kulturminneloven § 22 nr. 4 og skal sørge for tinglysing etter kulturminneloven § 22 nr. 5.

(6) Riksantikvaren har myndighet til å definere hvilke kulturminner og kulturmiljøer som ~~er av særlig stor nasjonal verdi.~~ Riksantikvaren ~~skal~~ har forvaltningsansvaret for. Dette gjelder kulturminner og kulturmiljøer som disse når

a) ~~de~~ er særlig viktige for landets kulturhistorie ~~og betraktes som nasjonale symboler~~
b) betraktes som viktige nasjonale symboler

~~b) de~~ er knyttet til statsmakten og til utøvelse av statlige funksjoner som er sentrale for landet

~~c) det gjelder kulturminner og kulturmiljøer som~~ Norge har et internasjonalt ansvar for å bevare, ~~eller~~

e) har særlig vitenskapelig betydning, eller

~~f) det kreves sær~~skiltlig kompetanse å forvalte teknisk ekspertise

(7) Riksantikvaren har myndighet til å definere hvilke kulturminner, kulturmiljøer og landskap som er av nasjonal verdi.

(8) Riksantikvaren har myndighet til å gi utfyllende retningslinjer om forvaltningen av denne forskrift.

Formatert: Innrykk: Venstre: 1,25 cm,
Første linje: 0 cm

§ 3 Fylkeskommunens myndighet

(1) Fylkeskommunen har myndighet etter kulturminneloven § 3.

(2) Fylkeskommunen har myndighet etter kulturminneloven §§ 6 og 8, § 9 andre ledd første og tredje punktum og § 11 første ledd pkt. a i saker som gjelder automatisk fredete kulturminner. Fylkeskommunen har myndighet for skipsfunn etter § 14 andre og tredje ledd. Myndigheten etter første og andre punktum gjelder ikke i saker som nevnt i § 2 sjettem ledd andre punktum.

(3) ~~Fylkeskommunen har myndighet til å gjennomføre begrensede granskinger etter kulturminneloven § 11. Departementet kan gi forskrift om hvilke tilfeller som omfattes av første punktum.~~

(4) Fylkeskommunen har myndighet etter kulturminneloven § 13 andre ledd.

Fylkeskommunen har myndighet etter kulturminneloven § 14a tredje ledd, §§ 15a og 16 til 18, § 19 tredje ledd, § 20 tredje ledd, § 21, § 22 nr. 4 og § 22 a andre ledd. Dette omfatter ikke saker som gjelder kulturminner som nevnt i § 2 sjettem ledd andre punktum.

(6) Melding etter kulturminneloven § 25 skal sendes fylkeskommunen.

(5) Fylkeskommunen har myndighet etter kulturminneloven § 13 andre ledd

§ 4 Sametingets myndighet

(Sametingets myndighet for samiske kulturminner tilføyes senere ved endring av denne forskriften.)

§ 5 Universitetsmuseenes myndighet

(1) Universitetsmuseene har myndighet etter kulturminneloven §§ 11 og 13 første

ledd i saker som gjelder kulturminner som befinner seg på land. ~~Dette gjelder ikke for middelaldersk bygrunn, kirker, kirketufter, forsvarsverk fra middelalderen og rester av alle slike kulturminner.~~

(2) Universitetsmuseene har myndighet etter kulturminneloven § 14 andre og tredje ledd for skipsfunn som befinner seg på land.

§ 6 Sjøfartsmuseenes myndighet

Sjøfartsmuseene har myndighet etter kulturminneloven § 11, § 13 første ledd og § 14 andre ledd første punktum i saker som gjelder

- a) automatisk fredete kulturminner som befinner seg under vann
- b) løse kulturminner som befinner seg under vann
- c) skipsfunn som befinner seg under vann

§ 7 Underretningsplikt

(1) Riksantikvaren, fylkeskommunene og forvaltningsmuseene har underretningsplikt overfor hverandre i saker som er av gjensidig interesse. Forvaltningsmuseene og NIKU skal underrette rette forvaltningsmyndighet om resultatet av gransking foretatt av automatisk fredete kulturminner eller skipsfunn, eller sikringstiltak på samme, snarest mulig og senest innen tre uker etter at granskningen eller sikringstiltaket er avsluttet.

(2) Er det tvil om hvem som har myndighet i en sak og det ikke oppnås enighet om det, avgjør departementet spørsmålet.

(3) Dersom fylkeskommunen i saker som ~~berører kulturminner eller kulturmiljøer~~ av nasjonal eller vesentlig regional ~~verdi~~~~betydning~~ vil fatte et vedtak som er i strid med de faglige tilrådinger i saken, skal Riksantikvaren underrettes. Riksantikvaren kan beslutte å overta slike saker, uavhengig av om det er gitt underretning.

(4) ~~Primært forslag:~~ Riksantikvaren kan hente inn saker fra fylkeskommunen når nasjonale kulturminneverdier er truet.

~~Sekundært forslag:~~ Riksantikvaren kan hente inn saker fra fylkeskommunen når vesentlige nasjonale kulturminneverdier er truet.

Formatert: Innrykk: Venstre: 1,25 cm

Formatert: Skrift: Kursiv

Formatert: Skrift: Kursiv

Formatert: Innrykk: Venstre: 1,25 cm,
Første linje: 1,25 cm

§ 8 Prosjektplan og budsjett

Før behandling av en søknad om tillatelse etter kulturminneloven § 8 første, andre eller fjerde ledd eller § 14 andre ledd, skal forvaltningsmuseene og NIKU snarest gi sin tilråding i saken og på anmodning utarbeide en prosjektplan og et forslag til budsjett. Ved tillatelse etter kulturminneloven § 8 fjerde ledd kan prosjektplan og forslag til budsjett utstå til gjennomføring av planen.

§ 9 Gjennomføring av arkeologiske utgravinger mv.

Blir det gitt tillatelse etter kulturminneloven § 8 første eller andre ledd, eller akseptert arealplan etter plan- og bygningsloven, jf. kulturminneloven § 8 fjerde ledd eller gitt tillatelse etter § 14 andre ledd, skal

- a) universitetsmuseene gjennomføre utgravinger mv. på land av automatisk fredete kulturminner og skipsfunn, med unntak av kulturminner i middelalderske ~~byanlegggrunn~~
- b) sjøfartsmuseene gjennomføre utgravinger mv. under vann av automatisk fredete kulturminner og skipsfunn eldre enn 100 år
- c) NIKU gjennomføre utgravinger mv. av middelalderske ~~byanlegggrunn~~, kirker, kirketufter, kirkegårder, klosteranlegg, forsvarsverk ~~fra middelalder~~ og rester av alle slike kulturminner.

§ 10 Gjennomføring av arkeologiske registreringer mv.

- ~~(1)~~ Riksantikvaren kan alltid beslutte at forvaltningsmuseene eller NIKU skal utføre oppgaver etter kulturminneloven § 11 første ledd bokstav a for bestemte saker eller innenfor et bestemt tidsrom.

Formatert: Innrykk: Venstre: 1,25 cm,
Ingen punktmerking eller nummerering

§ 11 Gjennomføring av Meldeplikt for forskningsinitierte utgravinger og sikringstiltak

- (1) Forvaltningsmuseene skal underrette Riksantikvaren om sine forskningsinitierte utgravinger etter kulturminneloven § 11 eller § 14 senest tre måneder før utgravingen starter. Riksantikvaren kan i særlige tilfeller fastsette en annen frist.

~~(2) Når forvaltningsmuseene gjennomfører sikringstiltak etter kulturminneloven § 11 eller § 14 skal de underrette Riksantikvaren snarest mulig og senest tre uker etter at tiltaket er gjennomført.~~

- (3) I saker som gjelder middelalderske ~~byanlegggrunn~~, kirker, kirketufter, kirkegårder, klosteranlegg, forsvarsverk ~~fra middelalderen~~ og rester av alle slike kulturminner, kan Riksantikvaren beslutte at NIKU skal gjennomføre forskningsinitierte utgravinger eller sikringstiltak etter kulturminneloven § 11 første ledd bokstav b og § 13 første ledd andre punktum. ~~NIKU skal underrette Riksantikvaren senest tre uker etter at tiltaket er gjennomført.~~

§ 12 Statens eiendomsrett til løse kulturminner og skipsfunn

- (1) Universitetsmuseene skal ivareta statens eiendomsrett til løse kulturminner, jf. kulturminneloven § 12 første ledd. Museene kan etter kulturminneloven § 13 fjerde ledd og § 14 tredje ledd andre punktum overlate funnet helt eller delvis til finner eller grunneier.

- (2) Sjøfartsmuseene skal ivareta statens eiendomsrett til skipsfunn, jf. kulturminneloven § 14 første ledd. Museene kan etter kulturminneloven § 14 tredje ledd andre punktum overlate funnet helt eller delvis til finner eller grunneier.

§ 13 Nasjonalt kulturminneregister

Det skal etableres et nasjonalt kulturminneregister. Riksantikvaren kan gi nærmere regler om dette.

§ 1~~4~~³ Klage

Riksantikvaren er klageinstans for vedtak fattet av fylkeskommunen i medhold av denne forskriften. Klima- og miljødepartementet er klageinstans for vedtak fattet av Riksantikvaren i medhold av denne forskriften.

§ 1~~5~~⁴ Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1.1.2010. Samtidig oppheves forskrift 9.2.1979 nr 8785 om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven.

Formatert: Innrykk: Første linje: 0 cm